

INSTITUTIONEN FÖR NEUROVETENSKAP OCH FYSIOLOGI

LP6492 Logopediska insatser vid trakeostomi, 5 högskolepoäng

Speech Therapy after Tracheostomy, 5 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för neurovetenskap och fysiologi 2018-12-21 och senast reviderad 2018-12-21. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2019-01-01, vårterminen 2019.

Utbildningsområde: Medicinskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för neurovetenskap och fysiologi

Inplacering

Uppdragsutbildning

Huvudområde

Logopedi

Fördjupning

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs logopedlegitimation. Viss erfarenhet av trakeostomerade patienter (rekommendationen är att deltagaren träffar minst fem trakeostomerade patienter per år).

Lärandemål

Efter godkänd kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- Beskriva anatomi och fysiologi som är grunden till röst-, tal- och sväljningsprocessen hos normala vuxna samt hur detta ändrats hos trakeostomerade patienter.

- Beskriva andnings- och sväljningsfysiologi vid olika förutsättningar avseende trakeostomi; med trakeostominäsa, talventil eller propp.
- Förstå fördelar och nackdelar med bedömning av saliv- och sväljfunktion med sk. 'blå-färg' sväljbedömning, fiberskopisk undersökning av sväljning (FUS) samt logopedassisterad videoradiografi (VRG)
- Förstå och kunna diskutera olika respiratoriska parametrar och vitalparametrar rörande logopedisk intervention av de övre luftvägarna, larynx och farynx (inklusive sk. läckande tal)
- Förstå och kunna diskutera olika ventilatorer och ventilatorinställningar som har betydelse vid logopedisk bedömning och behandling (under bedömning av sväljning och/eller tal och röst.).
- Redogöra för positiva och negativa indikatorer för att påbörja och för att fortsätta logopedisk intervention.
- Känna till aktuell forskning och evidens bakom logopediska insatser med trakeostomerade patienter.
- Redogöra vilka andra professioner som logopedier samarbetar med (samt deras roll) vid logopediska insatser med patienter med trakeostomi.

Färdigheter och förmåga

- Analysera och diskutera patientfall med hänsyn till patientens anamnes, medicinsk status, allmänstatus, trakeostomistatus, samt respiratoriska parametrar och ventilatorparametrar.
- Påvisa förmåga att analysera positiva och negativa indikatorer samt bedömningsresultat för olika typer av logopediska insatser.
- Påvisa förmåga att bedöma patientens saliv/sväljningsförmåga samt larynx- och farynxfunktion med talventil/propp, dessutom ta hänsyn till kliniska tecken för att fortsätta bedömning, avsluta och/eller redogöra en rehabiliteringsplan.
- Påvisa förmåga att leda försök med urkuffning och sk. läckande tal med specialistsjuksköterska/fysioterapeut samt känna till vilka ventilatorparametrar som kan ändras för att optimera sk. läckande tal.
- Kunna sammanfatta och diskutera patientens larynx- och farynxfunktion samt påverkan på sväljning samt tal- och röstfunktion tillsammans med läkare, sjuksköterska och andra i teamet.
- Argumentera för olika logopediska interventioner och rehabiliteringsinsatser baserade på patientens kliniska tecken och på evidens.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Under den logopediska bedömningen, kunna analysera positiva och negativa kliniska indikatorer som kan påverka fortsatta logopediska insatser, samt diskutera detta med teamet.

- Redogöra för begränsningar/fördelar med olika typer av logopedisk intervention/rehabilitering till teamet.
- Tillsammans med teamet komma fram till lämpliga logopediska rekommendationer vad gäller larynx-, farynx-, och sväljningsfunktion samt tal och röst.
- Baserat på aktuell evidens och signifikanta fördelar för patienten kunna argumentera för de logopediska insatserna/interventionerna till sjuksköterska, läkare och verksamhetschef.
- Kunna diskutera patientens upplevelse av att vara trakeostomerad och ev. ventilatorbehandlad och ta hänsyn till detta vid logopediska insatser.

Innehåll

Kursen är inriktad mot logopedisk bedömning och intervention hos trakeostomerade (+/- ventilatorbehandlade) patienter, med fokus på intensivvårdade patienter såväl som långvarigt ventilatorbehandlade/trakeostomerade patienter. Logopedisk bedömning och intervention med denna patientgrupp fokuserar på larynx-, farynx-, sväljningsfunktion samt tal och röst. Kursen har både en teoretisk och praktisk inriktning och syftar till att stödja deltagarna så att den kompetens som krävs för att kunna erbjuda adekvata insatser och rehabilitera dessa patienter förvärfas.

Former för undervisning

Självständiga studier krävs före och under olika kursdelar. Kursdagar innehåller seminarier, praktiska och konkreta aktiviteter samt grupparbeten runt patientfallen. Närvaron är obligatorisk.

Kursen är uppdelad i flera delar, varav enstaka kan ske på distans via video, men de flesta med närvaro på plats i både Göteborg och i Stockholm:

- Kursintroduktion (via videoinspelning) samt genomgång i aktuella av artiklar och trakeostomiresurser, detta inför självständiga studier.
- Kursdagar i Göteborg med fokus på orsaker till trakeostomi, komplikationer samt påverkan på anatomi och fysiologi i larynx och farynx. Trakeostomi och dess påverkan på röst, tal, andning och sväljning vid olika förutsättningar avseende trakeostomi (med trakeostominäsa, talventil, propp och 'läckande tal'). Genomgång av internationella riktlinjer och logopediska bedömningsprotokoll. Patientfall och logopediska insatser.
- Praktik i Stockholm. Gå bredvid en logopedkollega vid bedömning/intervention av en eller flera trakeostomerade patienter. Logopediska insatser analyseras därefter

tillsammans och diskuteras både under tiden och efteråt. Utöver detta; träffa trakeostomerade patienter på ditt eget sjukhus/din kommun och rapportera till din studiegrupp.

- Kursdagar i Göteborg med fokus på intensivvård och ventilatorbehandlade patienter. Fördjupad genomgång av respiratoriska parametrar och ventilatorparametrar. Genomgång/diskussion av evidens för tidig logopedisk behandling av dessa patienter, inklusive intervention avseende laryx-/farynxfunktion samt rehabilitering med talventil.
- Muntlig och skriftlig presentation av egen trakeostomipatient inklusive åtgärd/rehabilitering, som del av examinationsuppgift (Göteborg).

Undervisningsspråk: engelska och svenska

Former för bedömning

Examination sker genom en individuellt genomförd skriftlig uppgift och genom muntliga redovisningar (presentation av egen trakeostomipatient inkl. åtgärd och rehabilitering) samt aktivt deltagande i praktikdelen.

Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa examinationstillfälle, ska sådan begäran inlämnas skriftligt till kursansvarig institution och bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap § 22).

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar ska studenten i normalfallet garanteras tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt i kursens tidigare uppläggning.

Betyg

På kursen ges något av betygen Godkänd (G) och Underkänd (U).

Kursvärdering

Kursutvärdering sker genom muntlig utvärdering samt genom anonymt besvarande av en kursspecifik enkät vid avslutning av kursen.

Resultatet och eventuella förändringar i kursens upplägg ska förmedlas både till de studenter som genomförde värderingen och till de studenter som ska påbörja kursen.

